

assignatura :	TEORIA I HISTÒRIA DEL CINEMA
codi :	22681
professor/a :	Fèlix Ibàñez Fanés
cicle :	segon
quatrimestre :	primer
crèdits :	4
tipus :	troncal
horari de classe :	grup 01 : dimarts i dijous 13.00-14.30
atenció alumnes :	

OBJECTIUS:

Amb aquesta assignatura es vol introduir l'estudiant a la comprensió de la forma del film, per tal de desvetllar-li la capacitat d'anàlisi. El curs consta de tres parts. En la primera se subministren elements per a la comprensió del fenomen cinematogràfic, tan històrics, com tècnics o econòmics. En la segona s'analitza a través de cincs capítols —la forma narrativa, la posada en escena, el pla, el muntatge i el so— el sistema filmic amb totes les seves complexitats i interrelacions. En la tercera s'apliquen els coneixement adquirits a l'estudi i l'anàlisi d'un film. Durant la classe s'utilitzen constantment exemples de seqüències per il·lustrar les explicacions. Durant el curs es recorre també a les teories que històricament s'han desenvolupat per explicar el fet cinematogràfic.

Primera part

1.-Què és el cinema? L'especificitat cinematogràfica: la reproducció del moviment. L'heterogeneïtat dels materials. El cinema narratiu. Cinema i teatre. L'espectacle cinematogràfic. La caverna de Plató. L'espectador del cinema.

2.-La història de l'invent: la persistència retiniana, la fotografia, la llanterna màgica. Muybridge, Marey, Edison. Els germans Lumière. Els grans salts tècnics. El cinema sonor. El color. L'engrandiment de la pantalla. Cinema i ordinadors. Espectacle, economia, societat.

3.-La construcció del llenguatge cinematogràfic (1). Les aportacions de Lumière. Les vistes cinematogràfiques. Primera ideologia de l'espectacle. Méliès. El teatre de màgia. Els trucs. La construcció del film en escenes.

4.-La construcció del llenguatge cinematogràfic (2). Els fotògrafs anglesos de Brighton. Smith i Williamson. Els films de persecució. Porter. Els problemes historiogràfics que presenta "The Life of an American Fireman".

5.-L'eclosió del llenguatge: Griffith (1). El context industrial cinematogràfic americà, el "film d'art" francès i el cinema colossalista italià.

6.-L'eclosió del llenguatge: Griffith (2). Els anys de formació a la Biograph. "The Birth of a Nation" i "Intolerance".

7.-L'eclosió del llenguatge: Griffith (3). El melodrama victorià. La importància de Griffith dins la història del cinema.

Segona part

8.-Qui és l'autor d'un film? L'Estudi i el film independent. La fabricació d'un film. La divisió del treball. La preparació: la fase financera i la fase literària. El rodatge. Elements que hi intervenen. El muntatge. Distribució i exhibició.

9.-La forma del film. La forma com a sistema. Forma i contingut. La forma com a guia de l'experiència de l'espectador. Memòria i desenvolupament. Relacions entre els elements que componen la forma del film.

10.-Sistemes formals narratius. La forma no-narrativa: categòrica, retòrica, abstracta. La forma narrativa. El temps: Història i trama, ordre, durada, freqüència. Mode. Focalització. El narrador. La segmentació del film.

11.-La posada en escena: decorat, vestuari, il·luminació, interpretació. Espai i temps en la posada en escena. Funcions narratives.

12.-El pla. Qualitats fotogràfiques del pla: emulsions, sensibilitat, objectius, filtres. La forma del pla: tamany i forma del quadre, cap/fora camp. Angulació, nivell, alçada, distància. El moviment de la càmera. Els nexes.

13.-El muntatge. Funcions de sutura, semàntiques i rítmiques.

14.-El so. Propietats acústiques. Selecció i combinació. Ritme, fidelitat, temps.

BIBLIOGRAFIA :

Primera part.-

BROWLOW, K. The Parade's gone by, Nova York, 1968

BRUNETTA, P. Historia del cinema italiano, (vol I) Roma, 1979

CERAM, C.W. Archaeology of the Cinema, Nova York, 1965 (hi ha traducció al castellà, a Destino 1965)

DESLANDES, J. Histoire comparée du cinéma, (2 vols) Bruseles, 1966

FELL, J. Film and the Narrative Tradition, Oklahoma, 1970 (hi ha traducció al castellà, a Ed. Tiempos Modernos 1977)

GERNSHEIM, H. & A. L.J.M. Daguerre. The History of the Diorama and the Daguerrotype, London, 1956

Mrs D.W. GRIFFITH When the Movies were young, Nova York, 1925

GUBERN, R. Mensajes icónicos en la cultura de masas, Barcelona, 1974

GUBERN, R. La mirada opulenta. Exploración de la iconosfera contemporánea, Barcelona, 1987

NELMES, J., An Introduction to Film Studies, Londres, 1996

PINEL, V. Techniques du cinéma, Paris, 1981

SADOUL, G. L'Invention du cinéma, Paris, 1948

ROBINSON, D., George Méliès. Father of Film Fantasy, Londres, 1993

SMITH,T.G. Industrial Light and magic: the art of Special Effects, Londres, 1991
SOUGEZ,M.L. Historia de la fotografia, Madrid, 1981
VVAA Focus on DW Griffith, Londres, 1971
WILLIAMS,M. Griffith. First Artist of the Movies, Nova York, 1980

Segona part.-

AUMONT,J./MARIE,M. L'analyse des films,Paris, 1988 (hi ha traducció al castellà a Paidós)
BAZIN,A. Qu'est-ce que le Cinéma?, Paris, 1965 (hi ha traducció al castellà a Rialp)
BORDWELL,D./THOMPSON,K. Film Art: An Introduction, Reading, 1979
BORDWELL et al., The Classical Hollywood Cinema, Londres, 1985
BURCH,N. Praxis du cinéma,Paris, 1969 (hi ha traducció al castellà a Ed. Fundamentos)
GOMERY,D., The Hollywood Studio System, Londres, 1986
HILL,J./GIBSON,P.C., The Oxford Guide to Film Studies, Oxford, 1998
METZ,C. Langage et Ciném, Paris, 1971 (hi ha traducció al castellà a Planeta)
METZ,C. Le signifiant imaginaire, Paris, 1977 (hi ha traducció al castellà a Gustavo Gili)
MITRY,J Esthétique et psychologie du cinéma, 2 vols. Paris 1966-1968 (hi ha traducció al castellà a Siglo XXI)
MORIN,E. Le Cinéma ou l'homme imaginaire, Paris, 1956 (hi ha traducció al castellà a Seix Barral)
SADOUL,G. Les Merveilles du Cinéma, Paris 1957 (hi ha traducció al castellà al FCE)
VVAA Esthétique du film, Paris, 1983 (hi ha traducció al castellà a Paidós)

AVALUACIÓ:

Es projectarà un film o algunes seqüències de films a partir de les quals els estudiants hauran de demostrar els seus coneixements adquirits durant el curs.